

Aleksander Koroczyński, Marian Gierula

Międzynarodowa naukowo-praktyczna konferencja w Biełgorodzie (Rosja)

Rocznik Prasoznawczy 6, 209-210

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Międzynarodowa naukowo-praktyczna konferencja w Białgorodzie (Rosja)

W dniach 24-27 września 2012 roku na Wydziale Dziennikarstwa Państwowego Badawczego Uniwersytetu w Białgorodzie odbyła się konferencja medioznawcza na temat: „Dziennikarstwo postradzieckich republik: 20 lat później”. Współorganizatorem konferencji był regionalny oddział Związku Dziennikarzy Federacji Rosyjskiej.

Próby charakterystyki i podsumowania sukcesów i porażek za ostatnie 20 lat dziennikarstwa Rosji, Białorusi, Ukrainy i Kazachstanu podjęli się badacze z uniwersytetów z Mińska, Kijowa, Charkowa, Sosnowca, Ługańska, Moskwy, Sankt-Petersburga, Czelabińska, Kazania i Białgorodu. Ogółem było reprezentowanych ponad 20 ośrodków badawczych.

Plenarne obrady konferencji rozpoczął prorektor do spraw nauki i innowacji Białgorodzkiego Uniwersytetu prof. Igor Konstantinow. Wskazał na olbrzymie zmiany, jakie dokonały się zarówno w rosyjskim dziennikarstwie, jak i nauce poświęconej mediom masowym. Podkreślił szczególnie wpływ technologii na funkcjonowanie dziennikarza i mediów masowych, jak również wzrost odpowiedzialności za każde opublikowane w mediach słowo.

Istotną cechą charakterystyczną białgorodzkiego medioznawczego konferencji jest to, iż w ich pracach aktywnie uczestniczą dziennikarze-praktycy. Przewodniczący białgorodzkiego regionalnego oddziału Związku Dziennikarzy Federacji Rosyjskiej Aleksander Hodjew, wskazał, że zaletą tego typu spotkań jest nie tylko poznanie zachodzących zmian w dziennikarstwie i mediach, ale również zrodzenie się wniosków i postulatów pod adresem praktyki dziennikarskiej.

Wystąpienia przedstawicieli ośrodków medioznawczych rozpoczął prof. Aleksander Koroczyński referatem pt. *Dziennikarstwo po ZSRR: zyski i straty*. Był to analityczny przegląd podstawowych tendencji rozwoju dziennikarstwa na obszarze postradzieckim. Autor szczególnie uwagę poświęcił charakterystyce olbrzymiej komercjalizacji sfery medialnej i możliwościom przezwyciężenia nieprawidłowości w rozwoju mediów masowych. Wskazał, iż absolutyzacja rynkowych „reguł gry” w przemyśle medialnym prowadzi do zaniku wielu społecznie koniecznych segmentów medialnych. Przykładem może być prasa lokalna, którą powinno się postrzegać nie tylko jako podmiot rynku, ale przede wszystkim jako społeczny przejaw aktywności. To powinno mieć odzwierciedlenie w sposobie jej finansowania i funkcjonowania na rynku.

Polskie spojrzenie na procesy transformacyjne zachodzące w mediach masowych Ukrainy przedstawił prof. Marian Gierula, reprezentujący Uniwersytet Śląski w Katowicach i Wyższą Szkołę Humanitas w Sosnowcu. Jego wystąpienie na temat *Transformacja systemu medialnego Polski i Ukrainy: próba komparatystycznego spojrzenia* było analizą podstawowych podobieństw i różnic zachodzących w ostatnich 20 latach w obu tych systemach medialnych. Referat spotkał się z dużym zainteresowaniem, czego odzwierciedleniem były liczne pytania.

Kolejnym wystąpieniem na plenarnych obradach był referat prof. Tatiany Lebiedowej z Uniwersytetu w Woroneżu. Poświęcony był *Rosyjskiemu radiu w światowym eterze*. Autorka dokonała charakterystyki podstawowych zmian, jakie dokonały się w rosyjskim radiu zarówno w aspekcie tematycznym, jak i gatunkowo-stylistycznym. Materiałem empirycznym do rozważań były audy-

cje największych rosyjskich rozgłośni radiowych. Referentka zwróciła szczególną uwagę na tendencję wykorzystywania zachodnich doświadczeń funkcjonowania radia i procesów adaptacji i transformacji tych doświadczeń w postradzieckiej radiofonii.

Wystąpienie prof. Andrieja Polońskiego z Białgorodzkiego Uniwersytetu dotyczyło *Funkcjonowania kulturalno-ideologicznych paradygmatów we współczesnych rosyjskich mediach masowych*. Autor skupił się na procesach rozwoju mediów prawosławnych oraz religijno-prawosławnego dyskursu w postradzieckiej Rosji. Dokonana została charakterystyka funkcjonowania wypowiedzi poświęconych prawosławiu we współczesnym rosyjskim systemie medialnym oraz podkreślona wzrastająca komunikacyjna aktywność Cerkwi prawosławnej w nietradycyjnych dla niej kanałach przekazu, jakimi są społeczne sieci i blogosfera.

Dyskusja rozpoczęta na obradach plenarnych została przeniesiona do sekcji. Pierwszą prowadziła prof. Marina Zagidulina z Uniwersytetu w Czelabińsku. Koncentrowała się ona wokół następujących problemów: analiza dziennikarstwa i kształcenia dziennikarskiego w postradzieckiej przestrzeni w kontekście politycznych i ekonomicznych przemian; funkcjonowanie prasy lokalnej, młodzieżowej i kobiecej zarówno w skali ogólnokrajowej, jak i regionalno-lokalnej. Jedno z wystąpień było poświęcone analizie problematyki ekologicznej w rosyjskiej prasie. W obradach sekcji podjęto także problemy funkcjonowania dziennikarstwa międzynarodowego. Doktorant Wydziału Dziennikarstwa Białgorodzkiego, dziennikarz adeńskiej telewizji (Jemen) Szafiel Ali Szaif, poświęcił swoje wystąpienie analizie funkcjonowania rosyjskiego programu informacyjnego „Rosja dzisiaj”, skierowanego do świata arabskie-

go w walce konkurencyjnej na rynku telewizyjnym tego obszaru. W kolejnym wystąpieniu poddana została analizie transformacja obrazu Japonii w twórczości znanego rosyjskiego dziennikarza W. Owczinnikowa, zajmującego się problematyką międzynarodową. Wskazano także na wzrastającą rolę przeglądów prasy zagranicznej we współczesnym rosyjskim dziennikarstwie.

Druga sekcja, której przewodniczyła prof. Jewgenia Kożemjakina, koncentrowała się wokół zagadnień kulturalno-narodowej specyfiki tekstów medialnych i dyskursu w mediach masowych, języka oraz stylu mediów masowych na obszarze postradzieckim.

Specyfiką rosyjskich konferencji jest możliwość zaocznego uczestnictwa w obradach. Wśród tego typu uczestników poddano pod dyskusję następujące problemy: wpływ prawodawstwa medialnego na praktykę funkcjonowania mediów masowych na Ukrainie; aksjologiczne aspekty funkcjonowania współczesnej rosyjskiej telewizji; nowe sposoby kształcenia dziennikarzy w Rosji i na Białorusi; wpływ krytyki medialnej na rozwój komunikacyjnej kultury telewidzów na Ukrainie; specyfika rozwoju prasy w Internecie na przykładzie Kazachstanu; rola społeczno-politycznego i literackiego czasopisma „Družba narodow” w komunikacji międzykulturowej na obszarze postradzieckim.

Dużą zaletą białgorodzkiej konferencji był również fakt, iż jej uczestnicy otrzymali książkę z wszystkimi wystąpieniami, a wersja internetowa została opublikowana już następnego dnia w sieci.

Aleksander Koroczyński
Marian Gierula